

Nagyvárad Estilap

Alapítvány: Oradea Printul Carol
(Szállás: Dandár-utca) 8

Egyesületi ár 3 Leu

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Calea Regie Ferdinand (Rákóczi-utca)

A beteg Harding üzenete

Sanfrancisko, augusztus 2. (Az Estilap távirata.) Harding elnök titkára beszédet hozott nyilvánosságra, amelyet a beteg elnök tegnap akart elmondani Sanfranciskóban. Az elnök a washingtoni konferenciát igen jelentőségteljesnek tartja és sürgősnek mondja az angol adósságok rendezését.

Oroszországról beszélve Harding ama felfogásának ad kifejezést, hogy a nemzetközi tisztesség tiltakozik ellene, hogy a bolsevista politikát bármiképpen helyeseljék.

Harding elnök állapota egyre javul. A krízisen túl van.

Benes nyilatkozik a magyar kölcsönről

Prágából jelentik, hogy a szinajai értekezlet után Benes cseh külügyminiszter a Prager Tageblatt tudósítójának így nyilatkozott:

— A konferencia teljes sikerrel járt. Valamennyi kérdésben megállapodtunk. A tárgyalások előterében a magyar kérdés áll. A kisantant egységesen fog dönteni Magyarországnak a zálogjog felfüggesztésére irányuló kérelme felett. A biztosítékok formáját később állapítjuk meg; most csupán a magyar kölcsön első része tekintetében járunk hozzá a zálogjogok felfüggesztéséhez.

Benes dr. különben a szinajai konferencia határozatait hivatalosan közli a magyar kormánynak.

Német munkások zavargása

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: A Harz-hegység több községében a gyárak munkásai súlyos zavargásokat idéztek elő. A gyárosokat erőszakkal kényszerítették követeléseik teljesítésére. A kormány nagyszámu rendőrséget küldött, amelynek azonban nem sok dolga akadt, mert a munka csakhamar megindult és a rend helyreállott.

Vasuti szerencsétlenség Brassó mellett

Bukarestből jelentik: Brassó mellett egy tehervonat összeütközött egy áruval megrakott tehervonattal. A mozdony és négy kocsis kisiklott, emberéletben nem esett kár.

Predeal mellett a vonat elgázolt egy vasuti forgalmi tisztet.

Ma lesz a döntő minisztertanács Londonban

A párisi sajtó revideálta felfogását

— Az Estilap eredeti távirata —

mány nyilatkozatot tesz a brit politikájáról.

A Times írja: Poincaré előtt az a cél lebeg, hogy évek hosszú sorára gazdasági egyeduralmat biztosítson egész Európában. Franciaország elszántan megy a maga útján. Arra számít, hogy Anglia nem fog a végtelenségig ellenkezni a megváltoztathatatlanban végül is beletörődik.

Londoni Reuter jelentés szerint nincs kilátás arra, hogy a szövetségesek együttes választ küldjenek Németországnak. Ha Anglia külön küld választ, szabad kezét hagy Franciaországnak az angol politikához való csatlakozásra. Az angol kormány a mai minisztertanácsban dönt arról, hogy folytassa-e a

tárgyalást Franciaországgal. Különváltás esetén Olaszország valószínűleg csatlakozik az angol állásponthoz.

Londonból jelentik, hogy a General Electric Company közgyűlésén Birst igazgató kifejtette, hogy a márka összeomlása következtében India, Kína, Argentína, Ausztrália és Brazília nyersanyagpiacuk legnagyobb részét elvesztette. Ennek következménye viszont az, hogy Lancashireben és Yorkshireban a munkanélküliség állandóan növekszik.

Berlinből jelentik, hogy a francia birodalmi bank neuwiedi fiókjából 40 milliárd márkát elvittek. Tegnap megszállták a raselsteini vasműveket is.

A CFR vezérigazgatója szerint több vasuti katasztrófának kellene lenni

Csodálatos nyilatkozat.

Tancred Constantinescu, a C. F. R. vezérigazgatója egy újságíró előtt olyan kijelentést tett, ami alkalmas arra, hogy megdöbbsse a közvéleményt. A vezérigazgató kijelentette, hogy a vasuti balesetek száma a normálison alul van, világosabban szólva: több katasztrófát is elbirna a romániai vasutak statisztikája. De beszéljünk magat Constantinescut:

— A román államvasutak — ugymond — elérték a vonalak teljesítőképességének maximumát. Ma 10 órán belül 144 vonat fut be a bukaresti pályaudvarra. Az egész országban naponta 1365 vonat közlekedik (több mint 1914-ben), havonta 124.000 vagon raknak meg és augusztusban 150.000 vagon forgalomra lehet számítani. Csak Ploesti és Predeal között 68 vonat közlekedik naponta.

— Amde csak egyvágányú vonalaink vannak — fejtette a vezérigazgató. Mance angol tábornok legutóbbi látogatása alkalmával ugyancsak csodálkozott, hogy ilyen körülmények között le tudjuk bonyolítani a forgalmat. Ilyenformán tehát nyilvánvaló, hogy a balesetek száma a forgalom növekedésének arányában emelkedik. De a lapok minden kampánya ellenére a balesetek száma a normális

son alul van, mert 14.000 kilométer hosszúságú vasuti hálózathoz képest

naponta átlag 7 balesetünk kellene, hogy legyen.

Már pedig ennyi nincs. Tehát — ismétli nyomatékosan Tancred Constantinescu — több katasztrófa kellene, hogy történjék, tekintettel arra is, hogy egyvágányú vonalaink vannak és, hogy a személyzet kevésbé van kioktatva. És nem kell elfelejteni, hogy a 14.000 kilométernyi vas-

utvonalra 3600 kilométernyi vasúttal rendelkező regátról helyeztük el a vasutasokat és ugyan csak a regátról hoztunk fiatal elemeket.

... A vasutak vezérigazgatójának nyilatkozatához fölösleges minden magyarázat. Csak a statisztika géniusza valahogynéve tudomást róla.

MAI ZÜRICH NYITAB:

BERLIN	0000450
NEWYORK	55950
PÁRIS	3210
MILANO	2420
PRÁGA	1640
BUDAPEST	003
BUKAREST	280
BÉCS	0007875

Antiszemita tüntetések elkerülése végett tiltották be a kolozsvári diák-kongresszust

Bukaresti tudósítónk táviratozza: A vasárnapi minisztertanácsban a kormány elhatározta, hogy nem engedi meg a diák-kongresszus megtartását, amit a romániai egyetemek ifjúsága Kolozsváron augusztus 20-tól 25-ig akart rendezni.

A kormánynak ez az intézkedése bizonyára meglepő lesz azok számára, akik a körülményeket nem ismerik. Ez az intézkedés onnan ered, hogy a kormány azt az abszolút megbízható értesülést nyerte, hogy éppen most, amikor a rend az egyete-

meken helyreállni látszott. — az antiszemita nagy tüntetést terveznek, amely hatalmas zsidóellenes agitáció kiindulópontjának ígérkezik.

A kolozsvári kongresszus programja valóban teljesen különbözik mindattól, ami mostanáig diákgyűléseken történt.

Ez alkalommal, ahelyett, hogy olyan kongresszust rendeznének, amelyen megbeszéljük a diákság anyagi és erkölcsi helyzetét, tüntetéseket akartak rendezni, amelyeken tanárok és politikai személyiségek is részt vettek

volna. A programba fel volt véve egy sereg lengyel diák részvétele, akik a numerus clausus hívei. Aztán igen sok parasztot akartak felvonultatni a kongresszusra. Valamennyi kurzista tanár és politikus ott lett volna.

Tény, hogy a kongresszus beültetését a miniszterelnök javasolta és valamennyi miniszter elfogadta ezt a javaslatot. Még Andreescu közoktatásiügyi miniszter is.

HIREK

A toscanai koronakincsek

Budapest, aug. 2. (Tud. cen. táv.) Rómából jelentik: Az olasz kormány közölte Zita exkirálynéval, hogy fenntartja jogait a toscanai koronakincsekre, amelyek a 18. században Bécsbe vittek. Köztük van a modenai könyvtár több kézírata, a Breviarium Romanum, a Fiorentino-gyémánt és más értékek.

* Mária királyné francia fiúdn. Bukarestből jelentik: Mária királyné pénteken három heti gyógykezelésre Franciaországba utazik. (Rador.)

* Szabadságon. Horváth József rendőrkapitány, a kihágási ügyosztály vezetője, holnap kezdi meg szabadságát.

* Készülnek az új maximális árak. Az új kávéházi, éttermi, hus és általában az élelmiszerekre vonatkozó maximális árakat előkészítő bizottság dr. Vostinár János főjegyző elnöklésével tegnap délután ülést tartott, amelyen megtették a javaslatokat az új árakra vonatkozólag. A tanács közelebbi ülésén foglalkozik a javaslattal.

* Beérkeztek a pályázatok a fővármegyei állásra. A megüresedett fővármegyei állásra meghirdetett pályázat tegnap járt le. Összesen tizenegy pályázat érkezett és pedig Rácz Pál, Zsirus Sándor, Oláh Péter, Kerecsy János, Pap Adrian, Pintye Flora, Rajkó János, Márkus István, Portik István, Szabó György és Balogh József. Az illetékes hatóságok legközelebb döntenek a pályázatok sorsa felett.

* Eltűnt egy kisfiú. Garabuczi Sándor hasonlónevű 10 éves kisfia kedden délután eltűnt a Dorongos-oldal 35. számú családi házból. Szürke csikos nadrág, fehér sapka és fehér ing volt rajta. A kétségbeesett szülők megkérnek mindenkit, aki a kisfiúról valamit tud, hozza azt a rendőrség tudomására.

* Eljegyzés. Weisz Rózsikát eljegyezte György Ernő.

* Hölgyek figyelmébe. Hajnal és Rózsá vászon és nődivat áruház Vulkán József ut 1. (Nagy Sándor ut 1.) A vevő közönség figyelmébe ajánlja dusan felszerelt finom áruháza. Rum-burgi lenn, batiszt és vászon, damaszt, ág és asztalneműek, 130 centi széles batiszt, 150 és 220 centi széles függöny és ágyterítő Tuszor, grenadin, opál, liberti és selyem batiszt, zephirek, zsebkendők, harisnyák, zoknik és paplanokból nagyválaszték.

x Fürdő dresszek Darvasnál.

* Szabaddá tették a magyar burgonyakivitel. Budapesti jelentik: A földművelésügyi miniszter megengedte, hogy további intézkedésig az ideai termésű érett burgonya külföldre engedély nélkül legyen kivihető.

* Orvosi hír. Dr. Sajósi György fogorvos külföldi utjáról hazaérkezett és rendelőjében (Zöldfa-utca 17.) működését ismét megkezdette.

* Sötét bűn. Bestiális ügyben folytatja a vizsgálatot a nagyváradi államrendőrség bünyügyi osztálya. K. József 33 éves gyári munkás vérfertőzéssel van vándorolva és a rendőri nyomozás eddigi adatai mindenben igazolja a visszatartó vád alaposságát. Az államrendőrség egyelőre értehető diszkrecióval végzi a kihallgatásokat. A rendőrség bizalmas feljelentés alapján értesült a tetről és a minden emberi érzésből kivetkőzött apát a bizonyítékok sulya alatt ma délelőtt letartóztatásba helyezte. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy K. József vasárnap délután részegen tért haza Velence-parton lévő lakására. Felesége nem tartózkodott odahaza. Serdületlen kislányára rázarta az ajtót és aljas ösztöneinek áldozta fel a gyermeket. A késő esti órákban hazatérő K. Józsefné elalélt állapotban találta kisleányát, akit beszállítottak a kórházba. A rendőrség bünyügyi osztálya folytatja a nyomozást.

* „A prostituált leánya”. — Dorian-Filmszínház. Ma, csütörtökön, csak egy napig ismét pikáns műsora van a Dorian-Filmszínháznak. „A prostituált leánya” című csak felnőtteknek való film kerül vetítésre. Az eredetileg két részből, 8 felvonásból álló film most egyszerre, egy részben kerül bemutatásra. Mia Panksu, az erotikus filmekből jól ismert, kiváló német filmművész és Reinhold Schünzel, korunk legzseniálisabb karter-színésze kreálják a főszerepeket. Az izgalmas cselekményű darab csak ma csütörtökön látható a Dorian-Filmszínház 6 és 9 órás előadásain.

* Bura Károly a Püspök-fürdőbe állandóan szerződött hírneves zenekara az étterem teraszán naponta háromszor hangversenyez.

* A HARMONIA TESTŐR harmadik része kerül bemutatásra ma, csütörtökön az Apolló moziban és Atlantic nyári moziban. Előadás kezdete az Apollóban 6 és 9, az Atlantic nyári moziban 9 órakor.

* A világhírű Dréher-Haggemacher világos és dupla malátasörök ismét kaphatók.

* Lizre kalapok már 250 leitől óriási választékban Hevesi Párisi divatruházában, Zöldfa-utca.

Olcsó trafik már nincs helyette Benedeknél 8 leért 10 deka Kandia töltött epret vegyünk és jóízűen együnk.

* Évtizedek egész sora mulott el azóta, mióta minden okos ember Brázay sósborszeszt használ, egészsége megővéására, ifjúsága megőrzésére. Mindenütt kapható.

DORIAN Filmszínház

A prostituált leánya

A két rész együtt

DORIAN
FILM

Csütörtök
2

DORIAN
FILM

Csak 1 napig

Kizárólag felnőtteknek

* Halálos veszedelemben egy autóbusz utasai. Bukarestből jelentik: Egy lassból elindított autóbusz sofförje napszúrászt kapott és elvesztette eszméletét. Az autó vezető nélkül szguldott. A kocsin ülő 15 utasnak ijedtségén kívül nagyobb baja nem történt. (Rador.)

* Harisnyák, kesztyűk, jumper pamut, férfi ingek legolcsóbban Blumnál, a Körös parton.

x 150 lei egy Linon kalap fehér és színes csak a Ritában Telek-utca 24.

* Gránária Áruraktár r. t. Beraktározott árukra lombard kölcsönt folyósít.

* Elsőrendű házikoszt kihordásra is kapható. Szacsavay-utca 36. ajtó 3.

* A Szahara-expedíció érdekes kalandja. Megemlékeztünk annakidején arról, hogy F. Lloyd Gibbons amerikai kutató utazó vállalkozott a Szahara ismeretlen vidékeinek kikutatására s expedíciójával In-Salah-ból utnak indult háro hónappal ezelőtt. Az expedíció — mint egy olasz újságnak írják — háromezer kilométernyi utat tett meg s a mánap szerencsésen megérkezett Tombociu-ba. Az óriási hőségben, amikor a hőmérő árnyékban is 45 fokot mutatott, sokat kellett szenvednie az expedíciónak. Egyizben el is tévedtek s mint hogy fogytán volt a vizük, a szomjúságtól, valósággal agyongyötörve bolyongtak a Szahara ismeretlen területein, míg végre eljutottak a hoggari fensikra, ahol már arab falvakat találtak. Gibbons-t, az expedíció vezetőjét ünnepies kihallgatáson fogadta egy pusztai arab törzsfőnök, aki azután fehér báránnyal bőrré irt üdvözlőlevelet is adott át neki Harding amerikai elnök számára. Az üdvözlőírásban ékes szavakkal köszöntötte a pusztai király az amerikai népet s azt kívánta, hogy „adjon az isten Amerikának mindig elég datolyát és tevé”. Volt még egy jó kívánsága, amit gonyolódásnak is vehetnének az amerikaiak, pedig igazán jó szívet volt mondva. Azt kívánta még nekik a törzsfőnök, hogy sose fogják ki az ivóvízből azt a kiválógot a szeszitalom miatt lázongó amerikaiak jarnak is veheték.

Egy kilakoltatás története

Még 1921-ben történt, hogy a nagyváradi születésű Huszár Lászlót, az Első Erdélyi Bank és Fesztékgár egyik igazgatóját a lakáshivatal minden előzetes tárgyalás nélkül kitette Váradon, Zsigmond-utca 2. sz. alatti egyszobás lakásából. Akkor az igazgató lakásába másokat helyezett el a hivatal, anélkül azonban, hogy Huszár Lászlónak és családjának más lakást adott volna. A lakáshivatal határozata ellen Huszár felebbezett, aminek az volt az eredménye, hogy a lakást az ötös bizottság vissza ítélte Huszár Lászlónak. Három tárgyalás volt és mindhárom esetben ugyanezzel az eredménnyel. Azonban annak ellenére, hogy az ötös bizottság háromszor egymás után mondta ki a lakásrekvizitálást jogtalannak, Huszár László nem tudott érvényt szerezni a határozatnak.

Az egy évig tartó kálváriajárás után, amely idő alatt összesen 63 kérvényt adott be üres lakásokra a lakáshivatalhoz — végül úgy segített magán Huszár László, hogy összeköltözött egy másik családdal. Kilenc hónapig tartott ez a nyomoruságos helyzet, amikor is a másik lakó eltávozott Nagyváradról. Felesleges fejtegetni, hogy ilyen esetben az a lakáshivatal természetesen elvárása, hogy a közös lakásban maradt lakót mondja ki illetékesnek a lakásra, azt, akit törvény szerint is az elsőbbség joga illet meg.

Csodálatos módon azonban nem így történt. A lakáshivatal június 24-én egyszerűen — névtelen feljelentésre — üresnek nyilvánította a lakást. Üresnek nyilvánította és Waldmann Ernő kereskedőnek utalta ki, aki a török keleti püspökség Uriutcai palotájából volt kénytelen kiköltözni. Waldmann Ernő kétségkívül igen súlyos helyzetbe került, a lakáshivatalnak elsőrangú kötelessége volt, hogy minden elképzelhető törvényes eszközzel fedeleteremtse a hajléktalan ná lett családnak. Ennél nincs természetesebb, viszont azonban félreismerte nagy feladatát a lakáshivatal, amikor egy más családost fosztott meg törvény ellenére lakásától, hogy egy súlyos gondot lerázzon magáról.

Ez így azonban lehetetlen dolog. A tárgyaláson Huszár hasztalan produkálta az ötös bizottság háromszoros határozatát és hiába bizonyította be a lakáshoz való elsőbbségi jogát, érveit nem vették figyelembe és szerdán minden forma mellőzésével egyszerűen karhatalommal az utcára tették. Ehelyett a lakáshivatalnak, amikor elalkudhatatlan kötelessége szerint Waldmann Ernő részére lakásról gondoskodott, nem lett volna szabad megfeledkeznie ezzel teljesen kongruens kötelességéről, hogy Huszár családját fedél alá juttassa. A lakáshivatalnak sokféle módja van, hogy ezt a hibát reparálja. Fildán elnök ismert korrekciója és emberi érzése pedig bizonyára tiltakozik minden igazságtalanság ellen. Ezért kell remélni, hogy a mulasztást a lakáshivatal sürgősen korrigálja.

Costa Foru szenzációs cikke az erdélyi magyar színészet sorsáról

Costa-Foru, Románia legelőkelőbb publicistája, — aki nem egyszer hallatta elfogulatlan és nemes szavát a legerterjedtebb bukaresti lapok hasábjain a magyar kisebbség érdekében — most ismét megszólal. Az Adeverul tegnapi számában hosszú cikket ír A szépművészeti miniszter erdélyi tevékenysége címen, a színházi koncessziók sokat hányatott ügyéről. A cikk így hangzik:

Ezekben a napokban a szépművészeti miniszter

félelmetes tevékenységet fejt ki Erdélyben.

Ennek a tevékenységnek a művészethez semmi más köze sincs, mint az a tény, hogy áldozatai a magyar színházak művészei és igazgatói.

Közel három hónapja ötszáz színész és nyolc színházigazgató a legnagyobb bizonytalanságban él

existenciájára és jövője felől. Egy végeérhetetlen vizsgálat, — amelyben egy szépművészeti vezérfelügyelő nagyképi működést fejt ki — okozza ezt a kínzó bizonytalanságot a színészek szimpatikus világában.

Eljöttek ezek a szegény művészek és szerencsétlen igazgatóik Bukarestbe személyesen is, küldöttségileg is.

elsírták panaszait mindenkinek:

a miniszternek, román színész-kollégáiknak, a színházi ügyek vezérigazgatójának, sőt még nekem is, akinek szerencsém volt őket közelebről megismerni. Mindenki elismerte, hogy

igazuk van, főleg elismerték ezt román kollégáik.

mindnyájan megígérték támogatásukat, — de hiába! Ezek a szegény emberek továbbra is a legborzasztóbb bizonytalanságban vannak. Erkölcileg kínozzák őket, anyagilag a tönk szélén állnak, mert az igazgatók nem tudják, hogy

a szeptemberben kezdődő szezonban igazgatók lesznek-e

még, a színészek pedig nem tudják, lesz-e szerződésük, és ha lesz, melyik színháznál, melyik igazgatónál?

Az ötszáz színésznek három hónapja nincs fizetése, nem tudják, kitől kaphatnak előleget. És tudni kell, hogy ez a szimpatikus társaság inkább bohéméletet él, mint rentier módra.

A néhány színházigazgató pedig egész vagyonával lóg a levegőben

mindaddig, amíg végre dönt a szépművészeti minisztérium kegyelmes ura, aki mindnyájuk sorsát kezében tartja. Mert a nyájas Banu valamennyit fogadta kihallgatáson igen szeretettel, méltó volt velük szemben, fűtőt ígért nekik, sőt

a színészküldöttség három tagját dejeunerre is meghívta

magához. Szinte elbűvölten távoznak tőle, de aztán a vezérfelügyelő ur előtt a keserű valóságra ébrednek.

De ugyan miért is folytat vizsgálatot a szépművészeti főfelügyelő ur?

Meg akartam tudni és elmentem, hogy megkérdezzem. Tudja meg most már az olvasó is, hogy áll a dolog?

A magyar rezsim idején a színészegyesület kiválaszthatta magának az igazgatót, a miniszter pedig jóváhagyta ezt a választást. Tiszta formalitás volt ez a jóváhagyás, mert hiszen a színészeknek állt elsősorban érdekükben, hogy megfelelő igazgatót válasszanak. Bizony, nem mindenki lehetett színházigazgató. Először is kellett, hogy színháza legyen, aztán tőkére, diszletekre, jelmezre volt szükség, amelyeknek értéke milliókra rug. Kellott mindennek felett művészi érzék és kellett az is, hogy ki tudja elégíteni a publikumot.

Amikor a színészek ezt, vagy azt az igazgatót kiválasztják maguknak, a miniszternek a fentiek szerint nem lehet más dolga, mint az, hogy rögtön, huzavona és késedelem nélkül aprobálja a színészek határozatát. Így volt ez a magyar rezsim idején, így volt a román rezsim kezdetén is, amikor Goga volt a szépművészeti miniszter.

Goga akkoriban joggal kijelentette volna:

— Nincs mit aprobálnom, sem vizsautasítanom, mert az óromániai törvény szerint mindenkinek jogában áll színházigazgatóvá lenni, azzal az egyetlen feltétellel, hogy a közegészségügyi rendszabályokhoz és a jó erkölcsöz tartja magát.

Ámde Goga ezt mondta:

— Amikor valami jogot szerezhettek az állam részére, hogyan szerezném meg!

Igy is tett.

Amikor ebben az évben Banu ur minisztériumában az igazgatók kiválogatásának kérdése felmerült — nyolc emberről van most szó kérem szépen — a fiatal vezérfelügyelő a cselekvés égi vágyában, így szólt önmagához:

— Ha kiválogatásról van szó, akkor számomra nincs más tennivaló, mint az, hogy vizsgálatot folytassak le; hadd lássam, kit ajánlok a miniszternek.

Azóta lett úrrá a bűbán a színészek közt; azóta ígérnek hatalmas summákat a minisztérium egyes nagyságainak.

Ezt a ténylet maga Soimescu vezérfelügyelő beszélte el nekem. Ez az úr két óra hosszat arról akart engem meggyőzni, hogy az egész magyar színészgárda, élén a nyolc igazgatóval, nem más, mint hatalmas irredentaszervezet, amellyel szemben meg kell védeni az állam magas érdekeit.

Igy felelt:

— A vizsgálatot a kolozsvári sziguranca főnökkel együtt fogom lefolytatni.

És a fiatal vezérfelügyelő, aki becsületességében forrt a dühtől, hogy voltak — ha ugyan voltak — egyesek, akik pénzt merészeltek ajánlani a koncesszióért, mondom, ez a fiatal vezérfelügyelő hagyta, hogy eltelték egy hónap. Találkozót adott július 21-ére, ő maga azonban nem jelent meg azon; ellenben megjelentek a szerencsétlen igazgatók és

színészek, akik a végsőkig el voltak keseredve — és látni akarták már egyszer ennek a kegyetlen játéknak az utolsó felvonását.

En annak idején Banu miniszter előtt feltártam a helyzetet és megmondtam neki:

— Azért jöttem, hogy szolgálatot tegyek önnek. Meg akarom önnek mondani, hogy ezzel az ügygel kapcsolatban arról beszélnek, hogy

a minisztériumban többeknek nagy összegeket ajánlottak fel.

A miniszter derűs nyugalommal, nyájasan azt válaszolta, hogy teljesen megbízik színházi vezérfelügyelőjében, akire a vizsgálat megejtését bízta.

Való igaz, hogy a miniszter ur ezután még a színházügyi vezérigazgatót is elküldte Erdélybe, hogy segítségére legyen Soimescunak — vagy talán, hogy ellenőrizze.

Hogyan kerül hatezer vagon romániai fa Budapestre

Budapesti tudósítónk jelenti: Két svájci ur érdekes ajánlatot tett a napokban a magyar kormány illetékes szakközegeinek nagyobb mennyiségű romániai tűzifa behozataláról. Egy lausannei cég a múlt évben 43 millió svájci frankot adott kölcsön a román kormánynak és a kölcsön visszafizetése mostanában vált esedékessé. A román kormány azonban nem tudott vagy nem akart készpénzzel fizetni és így nagyobb mennyiségű tűzifában rendezte ki a svájci hitelezőkkel. A két svájci ur ebből a tűzifa mennyiségből most hatezer vagonnal szeretne elhelyezni Magyarországon és ezért jártak illetékes helyeken, hogy nagymennyiségű fa beengedését lehetővé tegyék. A két svájci ur a napokban külön-külön felkereste ebben az ügyben a magyar kormány tagjait és azt ígérkeztek bizonyítani, hogy ezzel a nagyobb mennyiségű fabehozattal enyhíteni lehetne a budapesti fainségen. Hogy aztán a svájci urak a magyar kormány részéről milyen biztatást kaptak, arról egyelőre nincs tudomásunk. A kérdéses hatezer vagon tűzifa ára vagononként 5450 leit tesz ki.

Hiába kutattak a legideálisabb leány után

212 pályázó közül egy sem nyerhette el a jutalmat

— Londoni tudósítás. —

Néhány esztendővel ezelőtt az ausztráliai Albory-ban meghalt Mitchell Péter dúsgazdag földbirtokos. Mitchell egész vagyonát — helyesebben annak jóvedelmét — a „legideálisabb leányuk” hagyta.

— Azt akarom — szolt többek között a végrendelet, — hogy vagyonom ne forgácsoldjék szét a rokonok között, hanem maradjon egy, ahogy van és a jóvedelméből időnkint a legideálisabb leányt jutalmazza meg.

Hogy mit kell legideálisabb leánynak érteni, azt a végrendelet töviről-hegyére megmagyarázta:

— Harminczévesnél idősebbnek nem szabad lennie. Az én nézetem szerint a legjobbfa leányok ereiben angol vér csörgedez. Kikötöm azt is, hogy szülei ne legyenek unokatestvérek. A legideálisabb leány csak beszédes és jókedvű lehet. Felfogásom szerint csak ilyenből válhat olyan asszony, aki egészséges gyermekeket tud felnevelni.

Mitchell még ennyi feltételt kikötésével sem elégedett meg. Szerinte a legideálisabb leánynak a lovat is meg kell ülnie s az úszásban is tökéletességre kell szert tennie.

— A fizikai kiválóságok mellett — folytatja a végrendelet — a szellemi tulajdonságokról sem szabad megfeled-

kezni. A legideálisabb leánynak a következő tárgyakban kell otthonosnak lennie: 1. A britt birodalom története. 2. Ausztrália földrajza. 3. Anatómia és fiziológia. 4. Első segélynyújtás. 5. Gyakorlati háztartásban. 6. Gazdaságtan.

A szépirodalmi műveltséget is fontosnak tartja a végrendelet. Ezen a téren szintén erősnek kell lennie a legideálisabb leánynak. A következő studiumokat jelölte ki számára:

„Shakespeare összes munkái, Carlyle, Walt Whitmann, Don Quixote, Walter Scott, Dickens, Kipling, Smiles, Burns, Stevenson, Lubock.”

— Noha utóljára emlitem — folytatta Mitchell — mégis a legfontosabbnak tartom, hogy a bibliában teljes jártasságot mutasson. Végül tanúságot kell tennie a legideálisabb leánynak arról is, hogy gyermekeket egyszerűen nevelni és ápolni tud.

A végrendelet kihirdetése után nagy versengés indult meg a leányok között. Sokan szerettek volna a tetemes jóvedelmi birtokába jutni. A legideálisabb leányjelölteknek a végrendelet által megnevezett bizottság előtt kellett megjelenniük s e bizottság vizsgálta meg őket — összesen 212-öt — vajon megfelelnek-e a kívánalmaknak? A bizottság az év bizonyos napjain annak

Majd meglátjuk.

hogyan végződik a vizsgálat.

amelynek befejezését a miniszter a legközelebbre ígérte nekem.

Azt azonban máris megmondhato, hogy ilyen eljárással nem nyerhetjük meg országunk számára azt a néhány száz intellektualist, akikből Erdély színházi világa összetevődik.

Es ezek élére sietve odaáll az intelligens vezérfelügyelő, akinek becsületében minisztere, Banu tulságosan vakon bíz.

Ebből áll szépművészeti miniszter erdélyi tevékenysége.

rendje-módja szerint megvizsgáztatta a pályázókat. Egy hétnél tovább tartott az első vizsgáztatás, amely a lehető leg-
alaposabb és leglelkülméretebb volt.
— Mi pontosan követeljük — mondotta a vizsgálóbizottság elnöke — a végren-
delkező akaratát. Eppen ezért a jelent-
kezőket a legtüzetesebb vizsgálat alá
vettük. Sajnos, eddig még egyetlenegy
legideálisabb leányt sem találtunk.

A bizottság elnöke szerint Mitchell
rendkívül agyafúrt ember volt.

— Igen jól tudta ő mit csinál — foly-
tatta — amikor a legideálisabb leány
képét megszerkesztette. Alighanem sejt-
tette, hogy ilyen legideálisabb egyelőre
még nem jár közöttünk. Lehet, hogy a
végrendelet nyomán majd akadnak szü-
lők, akik ilyen irányban nevelik leá-
nyaikat, csak azért, hogy a dus vagyon
jövendelméhez hozzájussanak.

A pályázók között nagy az elégedet-
lenség. A kisasszonyok nézete ugyanis
az, hogy a vizsgálóbiztosok tulszigo-
ruak voltak.

Használja fel az alkalmat!

Műfogakat

csak ma és holnap vásárolok,
fogsort, régi tömött műfogakat
Fizetem a legjobb árakat
Metropol (Fekete Sas) szálloda
Szobaszám 10.
Délelőtt 9—12 és d. u. 2—7-ig.

Sok pénzt megtakarít
ha ruha, blous, alj, pongyola és
leánykaruhaszükségletét Hevesi
„Párisi divatruházás”-ból
Zöldfa-utcán szerzi be

Gyermeke lesz
a legelegánsabb akorzon,
ha gyermekköcsiját
Szőke Miklós-nál
Szt. János-u. 22. szerzi be.

Ugyanott új huzatok, or-
nyók, gummiások és min-
dennemű javítások a leg-
olcsóbban és leggyorsabban
készülnek.

FRISS
TÉLI KALAP
DIVATLAP
ÉRKEZETT
A HEGEDŰS
HIRLAPIRODÁBA

Orlási áresés női kalapokban
Egy szépen díszített lószőrkalap
185 LEI

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Aranymadár, mérsékelt
helyárral.

Péntek: Két árva.

Szombat délután: Boccacio, mérsékelt
helyárral.

Szombat este: Marinka táncosnő, So-
mogyi Emmy vendégfelléptével, ren-
des helyárral.

Vasárnap délután: Levendula, mérsé-
kelt helyárral.

Vasárnap este: Mágna Miska, Csen-
geri Stefi felléptével.

Hétfő este: Marinka táncosnő, So-
mogyi Emmy vendégfelléptével, ren-
des helyárral.

A hét összes előadásaira már vásár-
nap reggel meg lehet váltani a színház
pénztáránál.

Carmen

Athanaziu és Grozavescu
második vendégfellépése

Stilusban és nívóban kétséghi-
vűl a keddi esti Tosca volt kü-
lönb, mint a tegnap este műsorra
került Carmen. Nem jelenti ez
azonban azt, hogy a tegnapi est
nem a legemlékezetesebb mű-
vészesemény lett volna. Példát-
lanul zsufolt ház, a karzaton is
ritka előkelő publikum és őszin-
te, nagy lelkesedés, — ezek mu-
tatták a két vendégművész ele-
mentáris sikerét. Nem akarunk
tulságos alapossággal a dolgok
mélyére tekinteni, s nem is érde-
mes felsorolni azokat a jelensé-
geket, amelyek, ha nem is zavar-
ták meg az emelkedettebb han-
gulatot, semmiesetre sem segí-
tették előbbre a sikert. Akik ott
voltak, tapasztalhatták. Kelmay
Ilona tökéletes művészete ural-
kodott a címszerep játékbeli
exotikumán. Ahol hangjának
megfelelő volt a parti, ott üde
szépséggel csengett is éneke. De
a szerep zenei részét mégsem
hozhatta ki annyi erővel, amennyi
nyit a Tosca-ban, vagy Pillangó-
kisasszony-ban annyi elragadta-
tással hallottunk tőle. Hiába,
érezhető volt, hogy a Carmen
par excellence alt-szerep. Épigy
Jean Athanaziu ragyogó tehetség
és impozáns hangja nem tu-
dott olyan közvetlen lendülettel
hatni. Escamillo bas-bariton sze-
rep, míg Athanaziu hangja in-
kább magas színezetű. Feledhe-
tetlenül szépen énekelt azonban
Grozavescu. Meleg és lágy tes-
norja, amely hatalmas erőt is
tud reprezentálni, szinte intuitív
művészetének szolgálatában áll-
lott. Baranyai Jolán igen szépen
énekelte Micaela szerepét. A
többiek, mint Tóthné, Márkus
és Berengh jók voltak. A zene-
kar olyan volt, mint máskor.

— Aranymadár — Pintérrel.
Csütörtökön este az idei szezon
legnagyobb sikerű operettje, az
Aranymadár kerül színre az ed-
digi szereposztásban. Pintérrel a
címszerepben. Az igazgatóság ezt
az előadást mérsékelt helyárral
mellett tartja meg.

— A két árva. E régi kipróbált
romantikus színmű lesz a szin-

ház műsorán pénteken este. A
főszerepeit ez igen érdekes szín-
műnek Polgár Mariska, Kissné,
Pogány Janka, Tóth Elek, Stoll,
Madás, Radó, Kiss Gyula, Har-
sányi és Homokai fogják ját-
szani.

— Mágna Miska. Vasárnap
este a legnépszerűbb operettek
egyikét adják elő. A Mágna
Miskában a kolozsvári színház
volt tagja Csengeri Stefi fog fel-
lépni mint vendég.

— Marinka táncosnő. E nagy-
sikerű táncos operettet még a
szezón végén két estén át lesz
alkalmunk látni. Az igazgatóság
megegyezett Somogyi Emmivel,
a Marinka táncosnő egyik fősze-
replőjével, hogy még két estén
lépien fel, mielőtt erdélyi ven-

dégszerepléseit megkezdi. Szom-
baton este és hétfőn este e nagy-
sikerű operette lesz a színház
műsorán az eddigi szereposztás-
ban rendes helyárral mellett.

— Délutáni előadások. Szom-
baton délután egészen zsufolt
ház mellett fog színrekerülni a
Boccacio nagyoperett, melyben
a főszerepeket Pintér és Kelmai
játsszák, a többi szerepeit ez ope-
rettnak az eddigi szereplők lát-
ják el. Vasárnap délután a Le-
vendula, e kedves, romantikus
operette lesz a színház műsorán
ugyancsak Pintér Bóskével, Tol-
naival, Pattantyussal és Gálfiával.
Mindkét délutáni előadás mérsé-
kelt helyárral lesz megtartva.
Tanácsos lesz jegyről előre gon-
doskodni, mert e két előadásra
már most is sok jegyet vittek el.

A newyorki börze

Ahol Európa gazdasági sorsát intézik

(Newyorki levél.) A newyorki
tőzsdén 60 milliárd dollár értékű
részvények vannak forgalomban.
A newyorki tőzsde tehát az ame-
rikai nemzeti vagyon egyötöd
részét forgalmazza. Vannak
olyan napok, amelyeken har-
madfél milliárd dollár értékű pa-
piros cserél gazdát. A newyorki
tőzsde forgalmáról és jelentősé-
géről csak akkor alkotunk fo-
galmat, ha tekintetbe vesszük
azt, hogy nemcsak az Északame-
rikai Egyesült Államok, hanem
Kanada értéktőzsdéit is lebonyo-
litja. Az északamerikai konti-
nens, amely nagyobb Európánál
— kizárólag a newyorki tőzsdén
bonyolítja le az értékpapir for-
galmát.

A tőzsde kiváló szervezete ré-
gi összeköttetései lehetővé tes-
zik, hogy Északamerika egész
értékpapir-forgalma egyetlen
nagy teremben bonyolódik le,
ugy, hogy a newyorki tőzsde
kurzusai egész Amerikára vo-
natkoznak és nemcsak egy ál-
lamra és városra. A newyorki
börze berendezéséből az euró-
paiakra talán az hathat a leg-
különböztetebben, ha a bankok nem
tagjai a tőzsdének. A tőzsde-
ügyeket külön szakértők, ugy-
nevezett „brokers”-ek bonyolít-
ják le. A bankok is tőzsde-ügy-
letek lebonyolítása céljából a
„brokers”-ekhez fordulnak. A
„brokers”-ek működésének Euró-
pára nézve is nagy fontossága
van, mivel az ő szervezetük jó-
akarától és munkájától függ
az európai államok kölcsönköt-
vényeinek sorsa. Talán az egész
világon nem akad még egy olyan
testület, amelyben oly nehéz
volna bejutni, amelynek tagjai
oly szigorú ellenőrzés alatt áll-
nának, mint a „brokers”-ek szer-
vezete, a Newyork Stock Ex-
change.

A szervezetbe való felvételt
legfőképp az nehezíti meg, hogy
a tőzsdeteremben nincsen szá-
bad hely, csak vétel után lehet
ilyenhez jutni.

Külön bizottság ellenőrzi az
üzleti forgalmat és szigorúan
ügyel arra, hogy egyetlen tag se

adhasson vagy vehessen akár-
csak egy fél ponttal is magasab-
ban, vagy alacsonyabban, mint a
mennyi abban a pillanatban a
kurzus volt. Ha az illető érték-
papirosban azon a napon még
nem történt kötés, úgy az előző
napi átlag-kurzus az irányadó.

A tőzsdeterem berendezése fe-
lette egyszerű. Nincsen kulissza
és nincsen korlát. A fontosabb
értékek piacát oszlopok jelzik.
Minden kötés 100 darab. A leg-
érdekesebb azonban talán az,
hogy egyetlenegy valutaüzletet
sem bonyolítanak le a newyorki
tőzsdén. Röviden ennyiben lehet
jellemezni a newyorki tőzsdének
nemcsak Amerika, de Európa
gazdasági életének is barométe-
rét, illetőleg annak külső beren-
dezését és forgalmának lebo-
nyolítását.

TEMESVÁRI SÖR

külön klasszist képvisel

Perzsaszőnyeg gyönyörű mintával, legjobb minőségű
3x4 méter, 12 személyes evő-
eszköz és valódi exot dísztár-
gyak díszmánya árú sürgősen
eladó Sternbergnél
Szt. László-tér 2. Telefon 13-45

CIPÖT

mielőtt venné, vagy cipőfelőrlést készí-
tetne, forduljon árajánlatért a legolcsóbb,
legártósabb és legkezebb munkát végző

GHEORGHESCU-hoz
Zöldfa-utca 11, udvarban.

KLEIN SIMON
cégnél Nagy Sándor u. 1,

Felhívom a hölgyek és masamódók figye-
lmet, hogy a KLEIN-féle KALAPGYÁR 3 nap
alatt a legszebb és legdi-
vatosabb formákra alakít

A nagyváradai kereskedők akciója az adóterhek ellen

A nagyváradai kereskedők összesége terjedelmes memorandumban fordult a Kereskedelmi Csarnok elnökségéhez, amelyben rámutat azokra a visszas állapotoakra, amelyek az adókövetés körül tapasztalhatók. A kereskedőknek ilyenformán össze kell roskadniok az adózás súlya alatt. Végül arra kéri az elnökséget, hogy a Csarnok egész tekintélyének su yba vetésével hassanak oda, hogy az adóztatások sürgős revízió alá vé tessenek.

A Kereskedelmi Csarnok elnök sége a nagyváradai kereskedők memorandumát az augusztus 5-én Kolozsváron megtartandó országos tiltakozó nagygyűlésen fogja be terjeszteni.

SÜTÉT JÓSLAT

A gazdag emberhez beállt a rongyos külsejű szegény em ber.

— Mit kíván? — kérdi a gaz dag ember zordonan.

— Nem ismer sz? Érti vagyok a szegény ember. Gyerekkori játszópajtásod és iskolatársad! Kórházból jövök és kérlek, hogy segíts rajtam.

— Nem ismerem önt, — mondta hidegen a gazdag em ber.

A szegény ember erre magá ból kikelve így szólt:

— Ön nem ismer meg? Így is jó. Két nap múlva meg fog halni!

A gazdag ember megijedt et től a prófétai szövegetől és gaz dagon megajándékozta a sze gény embert, majd így szólt hozzá:

— Bocsáss meg, hogy nem ismertelek fel. És most áruld el nekem, miért mondtad azt, hogy két nap múlva meg fogok halni?

— A kórházban — válaszolt a szegény ember — mellettem feküdt egy utazó. Pár nap előtt bejött hozzá az orvos és szólította: „Grün ur, Grün ur, én vagyok a doktor”. De a Grün csak nem reagált. Ekkor azt mondta az orvos: „Már nem ismer meg. Két nap múlva meg fog halni...”

Az Adeverul cikke Tulbure György lemondásáról

Foglalkoztunk annak idején Tulbure György tanfelügyelő át helyezésével és lemondásával, ami annál váratlanabb volt, mert hiszen mindenki joggal hihette, hogy a tanfelügyelő eddigi kultu rális, de főleg nemzeti propaga tiv munkájáért a legfelsőbb poli tikai körök korlátlan bizalmát él vezi. A bukaresti lapok most kezdenek foglalkozni Tulbure esetével. Az Adeverul tegnapi számában ez a cikk jelent meg róla:

— Ugy látszik, Anghelescu dr közoktatásiügyi miniszter urnak fülébe jutott, hogy Nagyvárad tanfelügyelője, Tulbure György nem tagja a liberális pártnak, ha nem — hallatlan merészség — az Averescu-párt felé orientáló dik. Így állván az ügy — gon dolta a miniszter — Tulbure nem lehet tovább Váradon, rajta, számkivessük Besszarábiába!

Igy is történt. Tulbure urat re vizornak áthelyezték egy besszarábiai városba, helyébe. Váradra, pedig kinevezték a liberális párt egy tagját. Nyilvánvaló,

hogy az áthelyezésnek ez a mód ja kiválóan alkalmas volt arra, hogy Tulbure lemondásra kény szerítse. Ezt a célt el is érték. Tulbure 20 éve él Váradon. Könnyű szívvvel rászánhatja-e most magát egy besszarábiai utra.

Tulbure esete általános méltatlankodást váltott ki, mert intellektuális kulturájú emberről van szó, aki ismeri az erdélyi szükségleteket, jótollu uiságíró és szaktekintély iskolai kérdésekben. Husz esztendő alatt első rangú reputációt szerzett Tulbu re magának Erdélyben és mos tani üldöztetése súlyos hiba a miniszter részéről.

Alaposan csalatkozik a minisz ter ur, ha azt hiszi, hogy Tulbure azok közül a tucatemberek kö zül való, akiket bármikor térdre lehet kényszeríteni.

Az erdélyi közoktatásnak su lyos vesztesége Tulbure György lemondása.

Vajjon jóváteszi-e a miniszter hibáját?

Színészek panasza a színésznapra

Augusztus hó 12-én színész pot rendeznek a nagyváradai színház tagjai. A színes népün nepély tervei idestova kialakul nak, s néhány agilis színészem ber a jóügyhöz méltó igyekezet tel szorgoskodik az ünnepség anyagi sikerei érdekében. A de rék színészek igazán megérdem lik, hogy kevésbé gondterhes nyaruk legyen s a közönség ro konszenve megértéssel fordul feléjük. A színészek iránti rok on érzés azonban nem igen tesz ki vételt. Legalább is nem annyira, mint a színészek egymás közt. Mert ugylátszik, a színésznapi rendezéséből és elérhető előnyé ből kizártak néhány színészt és színésznőt, akik ma elkeseredett anasszal fordultak az Estilap hoz.

Arról van szó, hogy felkeres tek bennünket és előadták pana szaikat. Elmondták, hogy Ko vács Katót, Kecskés Ilát, Gálfi Annát, Daka Annát, Markus Gyulát, Radó Bélát és Pattan tyus Manót különböző indoko lással kihagyták a színésznapi rendezői közül. Némelyik azért maradt ki, mert amikor megké rdezték, Nagyváradon lesz-e aug. 12-én, tehát a szezon lejártá után, azt válaszolta, hogy nem tudja még. A másikinál az volt az ok, hogy nemrég van a társu latnál, vagy hogy nem eléggé je lentős szerepeket játszott. A harmadiknál, hogy elcsapott szí nészek a felesége. Viszont az elcsapott színészek nincsen gá

zsija, tehát ő nagyon is rászorul na a színésznapi ráeső jövedel mére. Olyan is akad, akit azért zártak ki, mert haragban van az egyik főrendezővel. Végül a kar dalosok en bloc azért maradtak ki, mert nekik jutalmiátékuk lesz, amelyen az elsőrendű szí nészek minden díjazás nélkül fellépnek.

Kedves színészsorak! Ne bánt sák egymást. Ha szép anyagi si kere lesz a színésznapi, első sorban azoknak juttassanak a jövedelemből, akik leginkább rá szorulnak. Ne keressenek jogci meket arra, hogy egyik vagy má sik kollégát miként fosszák meg attól, amit önmaguktól nem sa ja nálnak. Higgyék el a publikum szemében, színpadon kívül, szí nész és színész közt nincs kü lönség. Valamennyit szeretik. Szeressék hát egymást is. Mi mindenestre igyekeztünk a pa naszok élet tompítani. Önök meg intézzék el ezt a kis affért béké sen, s ne engedjék az elkesere dést továbbfajulni.

NAGYVÁRADAI ARFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	160
MÁRKA	250
OSZTRÁK KORONA	358
CSEH KORONA	600
FRANCIA FRANK	12
SVÁJCI FRANK	3675
DOLLÁR	204
FONT STERLING	937
LIRA	900

Nagy vihar a magyar nemzetgyűlésen

— Budapesti tudósítónk távirata —

A nemzetgyűlésen élénk vita fejlődött ki Gaál Gaszton indít ványa felett, melyhez Öri Szabó egységespárti is hozzájárult, hogy az indemnitás mellé csatolt jövedelmi adó valorizációjáról szóló két új szakaszt az indem nitástól elválasszák. Bethlen mi niszterelnök válaszában kifejti, hogy a két szakasz összefügg az indemnitással, mert ezeknek az alapján történt a tisztviselők fizetésrendezése. Szünet alatt az egységespárt értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy de ferál a miniszterelnökkel szem ben.

Szünet után Öri Szabó vissza vonta az indítványát. Az ellen zéken óriási zaj.

— Lepaktáltak! Megegyeztek! — kiáltották az egységespártiak felé.

Haller István magáévá teszi Öri Szabó indítványát.

A névszerinti szavazásnál het venhárman igennel, ötvenhatan nemmel szavaztak. Száztizen ötven nem szavaztak.

A szavazás alatt Kállay pénz ügyminiszter átadja az előadó nak az adóvalorizáció pótljavas latot.

Az ellenzéken óriási láрма tör ki, ököllet verik a padot, miköz ben szüntelen kiáltják.

— Bolsevizmus! Bolsevizmus!

— Bukni kell a kormánynak!

— Mondjanak le!

Majd az ellenzék kivonul a te remből, mire a szakaszt meg szavazták.

Az interpellációk során Öery Szabó a válságföldet felosztá sát; Kabók Lajos az özdi vas munkásotthonnal szemben elkö vetett sérelmeket; Csikv József a földmunkások hatósági liszt ellátását tette szóvá. Pikler Emil és Kiss Menyhért interpellációja után az ülés véget ért.

Osodálatos találmány amely felforgatja a világot

Madridból írják, hogy egy spanyol ember, Santacara márki olyan eszközt talált fel, a melyen átláthatatlan tárgyakon, például ólmon, át lehet látni.

Néhány nappal ezelőtt végzett vele kísérleteket a madridi ki rályi kastélyban. A kísérletnél jelen volt a királyi család né hány tagja, két jezsuita és több tudós. A kísérletek lefolyása alatt a márki pontosan megne vezte több olyan tárgynak a he lyét, amelyet ólomlemez mögött helyeztek el.

További részletek erről az ér dekes kísérletről egyelőre még hiányoznak, de már e rövid hir is óriási feltűnést kelt a világ sajtóban és a legkülönbözőbb megjegyzésekre ad alkalmat. Ez érthető is.

Hiszen ha igaznak bizonyul a felfedezés, valóságos forradalom előtt áll a világ. Vannak, akik már most veszedelmes embernek nevezik a felfedezőt és azt ajánl ják, hogy haladéktalanul zárják be. Felfedezése egyértelmű azzal, hogy megszűnik a világ nyugalma. Hiszen a felté

Apróhirdetések

keny feleség ez eszköz segítségével rögtön megtalálja férje zsebében a szerelmesleveleket, a melyek éppen arról szólnak, hogy délután négy órakor randevuja van. A postás maga is elolvashatja már az összes leveleket és tudomást szerezhet minden családi titokról. Az anyák lemondhatnak arról a reményről, hogy lányukat valaha férjhez adják, hiszen valamennyi mesterséges bája a lányoknak rögtön nyilvánvalóvá válik a kére előtt. És így tovább. Nem lesz többé titok. De talán nem kell ennyire aggódnunk, hiszen egyelőre még nem kell elhinnünk, hogy valóban feltalálták ezt a csodálatos eszközt.

Főszerkesztő: MARTON MANÓ
felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Olcsó tűzifa

Pékek, gyárosok, magánosok figyelmébe!

747 Szállítok direkt az erdőből erdei méterekben feltűnő olcsó áron tűzifát, hasáb és gömb tűzifát. Ipari célra kiválóan alkalmas. — Ezenkívül szállítok mindenfajta tűzifát saját telepemről, pontos kiszolgálással, olcsó áron.

Bolgar Henrik

Iroda: VÁMHÁZ UTOA 51. SZÁM.
Telep: VÁRAD VELENCE állomás

Perzsa szőnyegek

gyári szőnyegek minden nagyságban, hencsértakarók, függönyök, nálósobák nagy választékban. Werthelm kasszák minden nagyságban, leszállított árakban

Beck és Benjámín

Strada Cogălniceanu (Várady Zsigmond)-u. 11. Telefon 1703

Üzlethelyiségek,

pékmuhely, kovács és kerékgyártó muhely, nagy fatelep, kocsi szállásra és nagy ipartelepnek alkalmas nagy helyiség, forgalmas nagyszerű helyen kiadó, lemondás nélkül ...

Tudakozódni csakis reggel és este 8—10-ig
16 Calea Dorobanților. Ügynökök kizárva 746

Hirdessen

a villamos kocsikban

Az egész város állandóan látja hirdetését

Kitűnő világvárosi reklámeszköz!

Hirdetéselt felveszi a

Hegedüs Hirlapiroda

LAKÁS

SZOBÁT, konyhát lelépéssel keresek. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 270

BUTOROZOTT szobát kaphat egy fiatalember. Vlahuta (Szent János) utca 38. szám. Ny

ELCSERELNEM egy szobás, konyhás lakásom, disznótartás megengedve, hasonlóval. Ferenc utca 13. Ny

URI családnál szép utcai szoba ellátással kiadó. Csak házaspár részére. Cím a kiadóban. 583

FIATALEMBER csinosan butorozott szobát keres. Krausz, Várady Zsigmond-utca 23. szám. (Ny.)

ALKALMAZÁS

PERFEKT román—magyar gépirónó esetleg csak délutáni foglalkozásra kerestetik. Faegyesület, Bul, Regele Ferdinand 10. 589

PERZSAHOZ ügyes csomózó leányt felvesz London, Várady Zsigmond-utca 2. emelet. Jelentkezni délelőtt. 601

JÓ bizonyítványokkal rendelkező irodaszolga azonnal felvétetik. Cím Hegedüs Hirlapirodába. 610

NÉGY középosztályt végzett fiatalember raktárnoki, irodaszolga vagy segédmunkási állást keres. Cím Szőke Sándor, Lakatos-utca 11. szám. (Ny)

SZAKÁCSNŐ jó bizonyítvánnyal magas fizetéssel kis családhoz felvétetik. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 606

ORÁS KÖNYVELEST vállal mérlegképes könyvelő kevés díjért. Cím Hegedüs Hirlapirodába kérek. 607

SALDOKONTISTA, ki az összes irodai teendőket teljessé jártassággal bír, állását mielőbb változtatná. Cimeket a Hegedüs Hirlapirodába kér. 608

14 ÉVES bankpraxissal rendelkező önálló mérlegképes főkönyvelő, aki a román és magyar nyelvet bírja, állást keres szepetember 1-ére, esetleg azonnali belépésre. Cím: „Hangya” Bulevárdul Regele Ferdinand, No. 2. 613

KEZDŐ kiszolgáló leány felvétetik cukorka üzletbe. Teleki-utca 41. 616

ADÁS-VÉTEL

PAPIRHULLADÉKOT minden mennyiségben veszünk, Sonnenfeld-nyomda, Strada Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6. szám.

KERESEK megvételre valódi „Gillette” borotváló készüléket. Rákóczi-utca 30. szám. Szász. 594

EGY nagy utazó koffer vászonnal bevont, jutányosan eladó. Megtekinthető: özv. Fáberné, Gilányi-utca 19. Ny

BUTOROK, gyönyörű fekete ebédlők, topója sima, fehér zománcozott tölgy- és bükk hálók, íróasztalok helyszüke miatt nagyon olcsón eladók. Batthyányi-utca 4. Veres asztalos. 576

IRODAI felszerelések és egy pedálos fedeles cimbalom eladó. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 588

KÖTÖTT kézmunka ruhák, 2 kötött cape, gyermek kötött ruha, 3 méter barna szövét, egy gyapjú kendő, 1 pár lakkcipő, indiai ezüst sál, fekete és fehér kocsagtól, egy perzsa ajour tálcabetéti eladók. Rákóczi-ut 30. jobbra. Szász. 595

EBÉDLŐ nagy perzsa szőnyeg 2 és fél—3 és fél méter, perzsa szőnyeg, átvétők perzsa abrosz, perzsa függönyök, szmyrna szőnyegek, argaman szőnyeg, sezlom takaró, plédok, festmények, egy sárga kerek kötött selyem abrosz, egy nagy kelin ebédlő abrosz eladók. Rákóczi-ut 30. jobbra, Szász.

ELADÓ egy teljesen jó karban levő nagy Singer varrógép, egy kilátszott háromnegyedes hegedű és több házfélélek. Cím Hegedüs Hirlapirodában. S

ELADÓ ágynemű Pável-utca 21. szám alatt, Weinbergernél, kapuval szemben. 609

KEVESET használt férfi öltönyök és cipők jutányos árban eladók. 10—1-ig. Körös-utca 55. 604

EGY komplett hálószoba berendezés eladó. Rómer-utca 4. 612

KÜLÖNFÉLÉK

MOSAST, vasalást elvállalok otthon. Lukács György-utca 1. 580

HÁZAKAT olcsón építek, javítok. Seprényi építész-vállalkozó, Várady Zsigmond-utca 39. 577

Óriási kamatra keresek 2—3000 (háromezer) Leit. Saját házam van, de nem akarom tábláztatni. Cím Hegedüs Hirlapirodába kérek. 605

ELVESZETT kedden este a Szaniszló-utca—Tisza Kálmán-téri utvonalon egy drapszini burbury női kabát. Megtalálót kérem, hogy jutalom ellenében Szaniszló-utca 15. szám alatt Eichnernek adja be. 614

HASZNALT kirakatajtót kereset 180 szélességgel. Szlavonia, Nagy Sándor-utca 15. 615

KÉZMUNKA ágyterítők, storok, vitrázsok, terítők, montirozatlan kelm, gobelin és batik diványpárnák, kötött és arany terítők typoenel és külön typoenek, ágyhuzatok, hálókabátok, abroszok szalvétával, zsebkendők eladók. Rákóczi-ut 30. jobbra. Szász. 592

ELADÓK

Dörögös-öldalon 9 kat. hold, 3 szobás lakás 220 ezer leért. Hering-öldalon egy és fél katasztrális szőlő, felszerelt borház 65 ezer lei, két k. hold, 2 szobás cserepes ház 120 ezer. Érmellékem üzlet, ház, 40 év óta fennáll, elfoglalható 4 szobás lakás, trafik, ital, 600 ezer lei, Szaladobágy határában 9 k. hold szántó, veteményes, gyümölcsös, forráskút, 200 ezer lei. Jobb helyen modern 2 parkettes szoba, fürdő mellékeihez. Van több 1 szobás és 2 szobás lakás. Váradi Zsigmond-utcán magánház, elfoglalható lakással, 180 ezer lei. Magyar-utcán új ház 200 ezer lei. Körös-utcán 200 ezer leért. Van még 450 ház bejelentve, 75 ezer leértől 2 millióig, 1-1 hold szőlőtől 35 holdig. Vannak üzletek, lakások stb. Ha lakását, házát, szőlőjét, bármit eladni, kiadni, cserélni akar, forduljon bizalommal hozzám, diszkrétan mindent elintézek.

WEISZ GIZI közvetítő irodája

Nyomda-utca 4. (Szaniszló-u. sark)

Iparvállalatok, mezőgazdák és kereskedők fehér szőit

szalonnát

2-4 táblásig, 1 a olvasztott dísznázalt, fűtől és papr kasszafeszalonnát naplárón alul beszeresznek

HERCZ IMRE

égnél Str. Vlahuta (Szt János-utca) 32 sz. Telefon szám 4 38. ALAPITTATOTT 1911-ik ÉVBEN.

Tíz leírt

hetenként bármennyi könyvet elolvashat a

Hegedüs Hirlapiroda

kölcsönkönyvtárában.

Minden más sört felülmul az ujaradi világos és duplamaléta

„Biko” sör

Hőnig Mór és fia

biharmegyei és nagyvárad

lőlerakat Telefon 187

Calea Victoriei No 1.

Ha nem tud aludni forduljon

Welsz lakatoshoz

ahol békebell sűrű lónásu réz SODRONY ágybetét kapható

Ugyanott mindenféle lakatos munkák gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Vidékre is méret szerint szállítok

Mezey Mihály-utca 1.

FRIEDMANN

ékeszerész, drágakőfoglaltó vésnök Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 7 b sz.

Elvállal új ékszerok készítését, régilek átdogozását, drágakő foglaltását. Törött aranyat, briliánst megis árban veszek.

Szőlő

kat holdas, gyönyörű, közel a város közepéhez, nagy parkettás nagyuri villával, vincelléházzal, kuglizóval, istállóval, stb.

alkalmas egész évi lakásra. azonnal beköltözhető, eladó, szőlőterméssel együtt. Nagyváradon nincs szebb. Tudakozódni csakis reggel és este 8—10-ig: 16 Calea Dorobanților. Ügynökök kizárva. 745

Eladó

egy rézdisztésos fehér vaságy, 1 drb réz éjjeli szekrény, 1 drb rézmozsdó, 1 drb cseledágy, 1 drb álló íróasztal, 1 drb vízvezetékli kútállvány, 1 drb fürdőkád, 1 db tyukketrec vasból, 1 váróterembe való hajlított kanapé, matracok, sodronyok és egy elsőrendű hencser.

Tonk Emil Körös-utca 32

Sonnenfeld Adolf r. t. Nagyvárad